

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
G. PITRUZZELLA
fremsat den 27. november 2019¹

Sag C-640/18

**Wagram Invest SA
mod
État belge**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af cour d'appel de Mons (appeldomstolen i Mons, Belgien))

»Præjudiciel forelæggelse – fjerde direktiv 78/660/EØF – årsregnskaber for visse selskabsformer – princippet om et pålideligt billede – artikel 2, stk. 3-5 – et aktieselskabs køb af et finansielt aktiv – opførelse af et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og opførelse af anskaffelsesprisen for det finansielle aktiv på aktivsiden i balancen med fradrag af nedslaget – forpligtelse til at fremlægge yderligere oplysninger – undtagelse fra en bestemmelse i direktivet i »særlige tilfælde««

1. Nærværende sag vedrører en anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af cour d'appel de Mons (appeldomstolen i Mons, Belgien) angående fortolkningen af fjerde direktiv 78/660/EØF² (herefter »direktiv 78/660«) om årsregnskaberne for visse selskabsformer.

2. Anmodningen om præjudiciel afgørelse har nærmere bestemt til formål at efterprøve, hvorvidt en bogføringsmetode, der er anvendt af selskabet Wagram Invest SA i forbindelse med erhvervelse af aktier, er i overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede som fastsat i artikel 2, stk. 3-5, i direktiv 78/660³, sammenholdt med andre bestemmelser i samme direktiv.

3. Baggrunden for denne sag er en tvist af skattemæssig karakter mellem Wagram Invest og de belgiske skattemyndigheder, som giver Domstolen lejlighed til endnu engang at præcisere rækkevidden af princippet om et pålideligt billede af årsregnskaberne, hvilket er det overordnede mål med de EU-retlige bestemmelser om virksomheders regnskaber og finansielle oversigter⁴. Domstolen skal ligeledes fremkomme med nærmere præciseringer af forholdet mellem på den ene side forpligtelsen til at fremlægge yderligere oplysninger, der er fastsat i artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660, og på den anden side muligheden for i særlige tilfælde at fravige en bestemmelse i henhold til nævnte direktivs artikel 2, stk. 5.

1 – Originalsprog: fransk.

2 – Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25.7.1978 på grundlag af [artikel 50, stk. 2, litra g), TEUF] om årsregnskaberne for visse selskabsformer (EFT 1978, L 222, s. 11). Direktiv 78/660, der fandt anvendelse på tidspunktet for de relevante faktiske omstændigheder i den sag, der verserer for den forelæggende ret, blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26.6.2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT 2013, L 182, s. 19).

3 – Disse bestemmelser er ligeledes indføjet i artikel 4, stk. 3 og 4, i direktiv 2013/34.

4 – Jf. punkt 45 i nærværende forslag til afgørelse.

I. Retsforskrifter

A. EU-retten

4. Artikel 2, stk. 3-5, i direktiv 78/660 har følgende ordlyd:

»3. Årsregnskabet skal give et pålideligt billede af selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultatet.

4. Såfremt anvendelsen af bestemmelserne i dette direktiv ikke er tilstrækkelig til at give et pålideligt billede i henhold til stk. 3, skal der fremlægges yderligere oplysninger.

5. Hvis det i særlige tilfælde viser sig, at anvendelsen af en bestemmelse i dette direktiv vil stride imod den forpligtelse, der er fastsat i stk. 3, skal der ske undtagelse fra denne bestemmelse, for at der kan gives et pålideligt billede i henhold til stk. 3. En sådan undtagelse skal anføres i noterne og skal behørigt begrundes med oplysning om dens indflydelse på selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultatet. Medlemsstaterne kan nærmere bestemme særtilfældene og fastsætte den hertil svarende undtagelsesordning.«

5. Artikel 31, stk. 1, i direktiv 78/660 bestemmer:

»Medlemsstaterne drager omsorg for, at de poster, der opføres i årsregnskabet, værdiansættes i overensstemmelse med følgende almindelige principper:

[...]

c) værdiansættelsen skal i alle tilfælde ske under udvisning af behørig forsigtighed [...]«

6. Artikel 32 i direktiv 78/660 har følgende ordlyd:

»Værdiansættelsen af de poster, der er opført i årsregnskabet, foretages i henhold til de bestemmelser i artikel 34-42, som er baseret på anskaffelses- eller kostpris.«

7. Artikel 35 i direktiv 78/660 fastsætter:

»1. a) Anlægsaktiver skal med forbehold af litra b) og c) ansættes til anskaffelses- eller kostpris.

[...]

2. [A]nskaffelsesprisen opnås ved til købsprisen at lægge de påløbne omkostninger.

[...]«

B. Belgisk ret

8. Artikel 24 i kongelig anordning af 30. januar 2001 om gennemførelse af selskabsloven⁵ (herefter »den kongelige anordning«) bestemmer i stk. 1, at årsregnskabet skal give et pålideligt billede af selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat, og i stk. 2, at såfremt anvendelsen af bestemmelserne i denne anordning ikke er tilstrækkelig til at opfylde denne forpligtelse, skal der fremlægges yderligere oplysninger i noterne.

⁵ – *Moniteur belge* af 6.2.2001, s. 3008.

9. I den kongelige anordnings artikel 29, stk. 1, præciseres det, at hvis det i særlige tilfælde viser sig, at anvendelsen af værdiansættelsesreglerne vil stride imod artikel 24, stk. 1, skal der ske undtagelse herfra i medfør af nævnte artikel.

10. Det fremgår af artikel 35 i nævnte kongelige anordning, at et aktivs værdi ansættes til anskaffelsessværdien og bogføres i balancen med denne værdi med fradrag af de tilhørende afskrivninger og værdinedsættelser, jf. dog anvendelsen af artikel 29, 67 og 77. Ved anskaffelsessværdi skal forstås enten anskaffelsesprisen eller kostprisen eller indskudsværdien⁶.

11. Den kongelige anordnings artikel 67 vedrører bogføringen i balancen af fordringer. Det bestemmes i § 1, at »fordringerne bogføres i balancen med deres nominelle værdi, jf. dog bestemmelserne i nærværende artikels § 2 [...]«.

12. Artikel 67, § 2, litra c), fastsætter imidlertid en særlig regnskabsordning for visse typer af fordringer. Det fremgår nærmere bestemt af denne bestemmelse, at bogføringen i balancen af fordringer med deres nominelle værdi ledsages af en bogføring i periodeafgrænsningsposterne på passivsiden og en pro rata temporis-medregning af resultater på grundlag af renterne bestående af gældsudsættelsen, der ikke er rentebærende, eller som er omfattet af en unormalt lav rente, når disse fordringer: 1) forfalder på en dato, der ligger mere end et år senere end det tidspunkt, hvor de blev tilført selskabets aktiver, og 2) vedrører enten beløb, der indregnes som indtægter i resultatopgørelsen, eller overdragelsesprisen for de finansielle aktiver eller for en gren af virksomheden.

13. Den kongelige anordnings artikel 77 udvider den ordning vedrørende fordringer, der er fastsat i samme kongelige anordnings artikel 67, til at omfatte gæld. Artikel 77 bestemmer bl.a., at artikel 67 tilsvarende finder anvendelse på gæld af tilsvarende karakter og varighed.

II. Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14. Ved to aftaler, den ene af 10. januar 1997 og den anden af 10. marts 1999, erhvervede selskabet Wagram Invest to gange efter hinanden af sin direktør aktier i et selskab. Ved den første aftale erhvervede Wagram Invest 2 005 aktier i dette selskab til en pris svarende til 594 944,45 EUR, som skulle betales i 16 halvårslige rater uden renter. Ved den anden aftale erhvervede Wagram Invest 1 993 aktier i dette selskab til en pris svarende til 787 319,75 EUR, som skulle betales i 12 halvårslige rater uden renter⁷.

15. Med henblik på bogføring af de pågældende transaktioner vedrørende køb af aktier vedtog Wagram Invest i medfør af den kongelige anordnings artikel 77 følgende regnskabsposter.

16. For det første opførte selskabet gælden til direktøren under passiver i selskabets balance som gæld på over et år med den nominelle værdi, dvs. en værdi svarende til 594 944,45 EUR for erhvervelsen fra 1997 og en værdi svarende til 787 319,75 EUR for erhvervelsen fra 1999⁸.

17. For det andet opførte selskabet under aktiver de 2 005 aktier, der blev erhvervet i 1997, med en netto nutidsværdi svarende til 452 004,76 EUR, og de 1 993 aktier, der blev erhvervet i 1999, med en netto nutidsværdi svarende til 641 332,82 EUR⁹.

6 – Som defineret i henholdsvis artikel 36, 37 og 39 i samme kongelige anordning.

7 – Prisen for den første erhvervelse var nærmere bestemt 24 000 000 BEF, og prisen for den anden erhvervelse 31 760 400 BEF. Det fremgår af sagsakterne, at den pris, der dannede grundlag for de to aktieoverdragelsesaftaler, svarer til den pris, som aktionærerne i dette selskab betalte, da de kort tid forinden tegnede kapitalforøgelsen.

8 – Nærmere bestemt en nominal værdi på henholdsvis 24 000 000 BEF for den første erhvervelse og 31 760 400 BEF for den anden erhvervelse.

9 – Nærmere bestemt en netto nutidsværdi på henholdsvis 18 233 827 BEF og 25 871 302 BEF.

18. Den nedslagsprocent, der blev anvendt ved ajourføringen, var den markedssats, der fandt anvendelse på denne gæld på tidspunktet for dens opførelse i selskabsformuen, dvs. 8%.

19. For det tredje bogførte selskabet nedslaget bestående i forskellen mellem gældens nominelle værdi og det finansielle aktivs nettonutidsværdi, dvs. en værdi svarende til 142 939,69 EUR for erhvervelsen fra 1997 og en værdi svarende til 145 986,93 EUR for erhvervelsen fra 1999 som periodeafgrænsningspost¹⁰.

20. For det fjerde betragtede selskabet en forholdsmæssig andel af de periodiserede udgifter svarende til gældsnedsettelsen som en udgift ved afslutningen af hvert enkelt regnskabsår.

21. Ved afslutningen af skatteåret 2000 havde Wagram Invest således bogført en forholdsmæssig andel af udgifterne med et beløb svarende til 48 843,41 EUR, dvs. et beløb svarende til 24 801,90 EUR for de aktier, der blev erhvervet i 1997, og 24 041,50 EUR for de aktier, der blev erhvervet i 1999¹¹.

22. Ved afslutningen af skatteåret 2001 havde Wagram Invest bogført en forholdsmæssig andel af udgifterne med et beløb svarende til 66 344,17 EUR, dvs. til 20 899,70 EUR for de aktier, der blev erhvervet i 1997, og til 45 444,50 EUR for de aktier, der blev erhvervet i 1999¹².

23. Efter en kontrol vurderede de belgiske skattemyndigheder, at de var nødt til at afvise de nedslag, der var bogført og fratrukket for skatteårene 2000 og 2001, og til trods for, at Wagram Invest var uenig, fremsendte de en skatteafgørelse den 28. oktober 2002.

24. De belgiske skattemyndigheder vurderede bl.a., at bogføringen af et fiktivt nedslag i form af en nedsettelse af anskaffelsesprisen for de finansielle aktiver førte til en værdiforringelse af værdipapirerne, der ikke var økonomisk begrundet, og hvis gradvise afholdelse ikke var tilladt i skattemæssig henseende¹³.

25. De belgiske skattemyndigheder besluttede på dette grundlag at pålægge Wagram Invest to ekstrabetalinger af selskabsskat for skatteårene 2000 og 2001, henholdsvis den 20. november 2002 og den 18. november 2002.

26. Efter at have indgivet en klage, som ikke blev afgjort inden for den gældende frist, anlagde Wagram Invest den 10. marts 2005 ved tribunal de première instance de Namur (retten i første instans i Namur, Belgien) et annulationssøgsmål til prøvelse af de belgiske skattemyndigheders afgørelse. Ved afgørelse af 20. december 2007 frifandt denne ret den sagsøgte og stadfæstede betalingen af de omtvistede bidrag for skatteårene 2000 og 2001.

27. Wagram Invest iværksatte appel af denne afgørelse ved cour d'appel de Liège (appeldomstolen i Liège, Belgien), som ved dom af 14. oktober 2011 stadfæstede afgørelsen fra retten i første instans.

28. Wagram Invest iværksatte derfor kassationsanke den 2. juli 2014. Cour de cassation (kassationsdomstol, Belgien) ophævede ved dom af 11. marts 2016 dommen fra cour d'appel de Liège (appeldomstolen i Liège) og hjemviste sagen til den forelæggende ret.

10 – Nærmere bestemt et nedslag på henholdsvis 5 766 173 BEF og 5 889 098 BEF.

11 – Nærmere bestemt en forholdsmæssig andel på 1 970 339 BEF, svarende til henholdsvis 1 000 506 BEF for den første erhvervelse og 969 833 BEF for den anden erhvervelse.

12 – Nærmere bestemt en forholdsmæssig andel på 2 676 318 BEF, svarende til henholdsvis 843 090 BEF for den første erhvervelse og 1 833 228 BEF for den anden erhvervelse.

13 – Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at den i den foreliggende sag relevante skattebestemmelse, som ligger til grund for tvisten af skattemæssig karakter mellem Wagram Invest og de belgiske skattemyndigheder, er artikel 198, nr. 7, i code des impôts sur les revenus (indkomstskatteloven) af 1992.

29. Den forelæggende ret har konstateret, at den af Wagram Invest anvendte bogføringsmetode er i overensstemmelse med bestemmelserne i belgisk regnskabsret, nærmere bestemt med den kongelige anordnings artikel 77. Ikke desto mindre er denne ret i tvivl om, hvorvidt en sådan metode er i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 78/660.

30. Under disse omstændigheder har den forelæggende ret besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Tillader begrebet et pålideligt billede, der er omhandlet i artikel 2, stk. 3, i [direktiv 78/660], at der ved et aktieselskabs køb af et finansielt aktiv opføres et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og at der opføres en anskaffelsespris for det finansielle aktiv på aktivsiden i balancen med fradrag af nævnte nedslag, i lyset af de principper for værdiansættelse, der fremgår af ovennævnte direktivs artikel 32?
- 2) Skal formuleringen »i særlige tilfælde«, der betinger anvendelsen af artikel 2, stk. 5, i [direktiv 78/660], og som tillader, at det undlades at anvende en (anden) bestemmelse i nævnte direktiv, fortolkes således, at denne bestemmelse kun kan finde anvendelse, såfremt det fastslås, at princippet om et pålideligt billede ikke kan opfyldes, hvis direktivets bestemmelser skal overholdes, eventuelt suppleret med afgivelse af yderligere oplysninger i noterne i overensstemmelse med nævnte direktivs artikel 2, stk. 4?
- 3) Skal [...] artikel 2, stk. 4, [i direktiv 78/660] anvendes først, således at det kun er, når afgivelse af yderligere oplysninger ikke gør det muligt at sikre en effektiv anvendelse af det i direktivets artikel 2, stk. 3, fastsatte princip om et pålideligt billede, at muligheden, der er indført ved direktivets artikel 2, stk. 5, for at fravige en af direktivets bestemmelser kan finde anvendelse, og kun i særlige tilfælde?»

III. Bedømmelse

A. Indledende bemærkninger

31. Inden der foretages en realitetsbehandling af de præjudicielle spørgsmål, som den forelæggende ret har indgivet, skal to spørgsmål af indledende karakter behandles.

32. Det skal indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret har anmodet Domstolen om at oplyse, om den metode, som Wagram Invest har anvendt til bogføringen af gæld i tilknytning til de to omhandlede aktieerhvervelser, er i overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede, således som det er fastsat i artikel 2, stk. 3-5, i direktiv 78/660. De præjudicielle spørgsmål, som den forelæggende ret har indgivet, vedrører således fortolkningen af direktiv 78/660, som omhandler årsregnskaberne for visse selskabsformer.

33. Selv om forelæggelsesafgørelsen kun fremhæver det regnskabsmæssige aspekt af sagen, fremgår det imidlertid udtrykkeligt af denne afgørelse, at tvisten i hovedsagen, der verserer for den forelæggende ret, reelt er af skattemæssig karakter.

34. Det fremgår ligeledes af forelæggelsesafgørelsen, at fortolkningen af de relevante bestemmelser i direktiv 78/660 kan have en skattemæssig betydning, for så vidt som den regnskabsmæssige bogføring af nedslaget bestående i forskellen mellem gældens nominelle værdi for de to omhandlede aktieerhvervelser og disse aktiers nettoutidsværdi samt den gradvise afholdelse heraf har en indvirkning på beskattningen af Wagram Invest med hensyn til selskabsskatten for skatteårene 2000 og 2001.

35. Hvad for det første angår forholdet mellem sagens regnskabsmæssige og skattemæssige aspekter skal det under disse omstændigheder bemærkes, at Domstolen allerede har haft lejlighed til at præcisere, at direktiv 78/660 ikke har til formål at regulere, på hvilke betingelser selskabers årsregnskaber kan eller skal danne grundlag for, hvordan medlemsstaternes skattemyndigheder fastsætter beskatningsgrundlaget og foretager ansættelsen af skatter såsom den i hovedsagen omhandlede selskabsskat¹⁴.

36. Domstolen har imidlertid allerede anerkendt, at medlemsstaterne kan bruge årsregnskaber som referencegrundlag med henblik på beskatningen, og at der ikke er nogen bestemmelse i direktiv 78/660, som forbyder medlemsstaterne at ændre de skattemæssige virkninger af regnskabsreglerne i dette direktiv med henblik på at fastsætte en skattepligtig indkomst, der ligger den økonomiske virkelighed nærmere¹⁵.

37. Jeg er i lighed med Europa-Kommission af den opfattelse, at det følger af denne retspraksis, at selv om regnskabsreglerne i direktiv 78/660 ikke har til formål at regulere medlemsstaternes beskatningsordninger, hvilket betyder, at fortolkningen af dette direktivs bestemmelser ikke nødvendigvis har konsekvenser på skatteområdet, kan medlemsstaterne ikke desto mindre ved udøvelsen af deres kompetence til bl.a. at fastlægge metoden for beskatning af ikke-rentebærende langfristede fordringer fortsat frit vælge, om det er hensigtsmæssigt at lægge disse regnskabsregler til grund, når det drejer sig om at fastlægge den beskatningsordning, der finder anvendelse på disse fordringer.

38. Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, har Wagram Invest dels i sine indlæg bestridt spørgsmålenes relevans, for så vidt som lovligheden af selskabets regnskabsposterings er blevet godkendt ved dom afsagt af cour d'appel de Liège (appeldomstolen i Liège), hvilken er nævnt i punkt 27 i nærværende forslag til afgørelse, og som har fået retskraft. Dels er spørgsmålet om, hvorvidt de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, blevet behandlet i retsmødet med hensyn til spørgsmålenes mulige hypotetiske karakter. Det er nemlig blevet anført, at eftersom det ikke er bestridt, at Wagram Invests regnskabsposterings er i overensstemmelse med belgisk ret, vedrører tvisten i hovedsagen udelukkende anvendelsen af de belgiske skattebestemmelser, der ikke har nogen forbindelse med direktiv 78/660, hvorfor fortolkningen heraf ikke nødvendigvis har betydning for tvisten i hovedsagen.

39. Jeg erindrer i denne henseende om, at det ifølge fast retspraksis udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retlige afgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse¹⁶.

40. Heraf følger, at der ifølge retspraksis foreligger en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af en EU-retlig regel savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de forelagte spørgsmål¹⁷.

14 – Dom af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

15 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 28), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 33).

16 – Dom af 16.6.2015, Gauweiler m.fl. (C-62/14, EU:C:2015:400, præmis 24), og af 10.12.2018, Wightman m.fl. (C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

17 – Dom af 16.6.2015, Gauweiler m.fl. (C-62/14, EU:C:2015:400, præmis 25), og af 10.12.2018, Wightman m.fl. (C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

41. Efter min opfattelse er der imidlertid ingen af disse tre omstændigheder, der viser sig at kunne efterprøves i det foreliggende tilfælde. Som det dels fremgår af punkt 34 i nærværende forslag til afgørelse, kan fortolkningen af de relevante bestemmelser i direktiv 78/660 have en skattemæssig betydning, således at det viser sig ubestrideligt, at den fortolkning af nævnte bestemmelser, som den forelæggende ret har anmodet om, har en forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, og at det problem, som de præjudicielle spørgsmål rejser, følgelig ikke er af hypotetisk karakter. Dels råder Domstolen i den foreliggende sag over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af den anmodning om præjudiciel afgørelse, som den forelæggende ret har indgivet.

42. Henset til det ovenstående er jeg af den opfattelse, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

B. Det første præjudicielle spørgsmål

43. Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 2, stk. 3, i direktiv 78/660, som fastsætter princippet om et pålideligt billede, i lyset af de principper for værdiansættelse, der fremgår af samme direktivs artikel 32, skal fortolkes således, at den tillader, at der ved et selskabs køb af et finansielt aktiv opføres et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og at der opføres en anskaffelsespris for det finansielle aktiv på aktivsiden i balancen med fradrag af nævnte nedslag.

44. Det skal indledningsvis bemærkes, at direktiv 78/660 tilsigter at sikre samordningen af de enkelte medlemsstaters bestemmelser vedrørende opstilling og indhold af årsregnskab samt årsberetning og værdiansættelsesmåder med henblik på at beskytte selskabsdeltagerne og tredjemand. Med henblik herpå skal direktivet i henhold til tredje betragtning hertil kun fastsætte ensartede minimumsregler med hensyn til omfanget af de finansielle oplysninger, som skal bringes til offentlighedens kundskab¹⁸.

45. Som det fremgår af Domstolens praksis, er overholdelsen af princippet om et »pålideligt billede« det overordnede mål med direktiv 78/660. Ifølge dette princip, der er fastsat i direktivets artikel 2, stk. 3-5, skal årsregnskabet give et pålideligt billede af selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat¹⁹.

46. Princippet om et pålideligt billede kræver dels, at selskabernes årsregnskab afspejler de aktiviteter og transaktioner, som det skal beskrive, dels at regnskabsoplysningerne gives i den form, der anses for mest hensigtsmæssig og bedst egnet til at tilfredsstille tredjemands behov for oplysninger, uden at selskabets interesser herved tilsidesættes²⁰.

47. Domstolen har allerede haft lejlighed til at præcisere, at princippet om et pålideligt billede i videst muligt omfang skal gennemføres ved anvendelse af de almindelige principper i artikel 31 i direktiv 78/660, hvoriblandt forsigtighedsprincippet i direktivets artikel 31, stk. 1, litra c), navnlig er af betydning²¹.

18 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 39).

19 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 40).

20 – Dom af 7.1.2003, BIAO (C-306/99, EU:C:2003:3, præmis 72 og den deri nævnte retspraksis), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 41).

21 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 42).

48. I henhold til bestemmelserne i artikel 31, stk. 1, litra c), i direktiv 78/660, der fastsætter forsigtighedsprincippet, sikres overholdelsen af princippet om et pålideligt billede ved, at der tages hensyn til alle forhold – konstateret fortjeneste, indtægter og udgifter, risici og tab – som faktisk vedrører det pågældende regnskabsår²².

49. Det fremgår endvidere af retspraksis, at princippet om et pålideligt billede ligeledes skal forstås i lyset af det princip, der er fastsat i artikel 32 i direktiv 78/660, ifølge hvilket værdiansættelsen af posterne i årsregnskabet baserer sig på aktivernes anskaffelses- eller kostpris²³.

50. Domstolen har præciseret, at i henhold til denne bestemmelse skal det pålidelige billede, som et selskabs årsregnskab skal give, baseres på en værdiansættelse af aktiverne ud fra deres historiske anskaffelsessværdi og ikke ud fra deres faktiske værdi²⁴.

51. Ifølge ordlyden i artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660 er det kun i særlige tilfælde, hvis det viser sig, at anvendelsen af en bestemmelse i dette direktiv vil stride imod princippet om et pålideligt billede, som er fastsat i nævnte artikels stk. 3, at der skal ske undtagelse fra bestemmelsen i artikel 32, for at der kan gives et pålideligt billede i henhold til nævnte stk. 3²⁵.

52. Det er i lyset af de principper i retspraksis, der er redegjort for i de foregående punkter, at det skal vurderes, hvorvidt der er overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede i forbindelse med en bogføringsmetode, som ved et selskabs køb af et finansielt aktiv, såsom aktier, tillader, at der vedrørende dette køb opføres et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og at der på aktivsiden i balancen opføres en anskaffelsespris for det finansielle aktiv med fradrag af nævnte nedslag.

53. Blandt de parter, der har afgivet indlæg for Domstolen, er Wagram Invest, den belgiske regering, den østrigske regering og Kommissionen i det væsentlige af den opfattelse, at en sådan metode er forenelig med princippet om et pålideligt billede. Alene den tyske regering har gjort en modsat opfattelse gældende.

54. I denne henseende bemærker jeg, at det fremgår af artikel 32 i direktiv 78/660, i lyset af hvilken princippet om et pålideligt billede skal forstås, således som jeg har påpeget i punkt 49 i nærværende forslag til afgørelse, at værdiansættelsen af årsregnskabsposterne skal ske i henhold til bestemmelserne i artikel 34-42, der er baseret på princippet om anskaffelses- eller kostprisen.

55. Artikel 35, stk. 1, litra a), i direktiv 78/660 fastsætter nærmere, at anlægsaktiver skal ansættes til anskaffelses- eller kostpris²⁶.

56. Direktiv 78/660 indeholder imidlertid ingen definition af begrebet anskaffelsespris²⁷. Som det fremgår af punkt 50 i nærværende forslag til afgørelse, har Domstolen imidlertid præciseret, at værdiansættelsen af aktiverne sker ud fra deres historiske anskaffelsessværdi og ikke ud fra deres faktiske værdi.

22 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis), og af 15.6.2017, Immo Chiaradia og Docteur De Bruyne (C-444/16 og C-445/16, EU:C:2017:465, præmis 43).

23 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 34).

24 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 35).

25 – Jf. i denne retning dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 36). Vedrørende rækkevidden af artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660, jf. punkt 76 ff. i nærværende forslag til afgørelse.

26 – Artikel 35, stk. 1, i direktiv 78/660 gælder, medmindre andet gælder ifølge samme bestemmelses litra b) eller c), som i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet fastsætter, under hvilke betingelser der kan eller skal ske værdireguleringer af finansielle aktiver.

27 – Direktiv 78/660 indeholder i artikel 35, stk. 2, en angivelse af, at anskaffelsesprisen opnås ved til købsprisen at lægge de påløbne omkostninger.

57. Det kan imidlertid antages, at den historiske anskaffelsesværdi for et finansielt aktiv som hovedregel svarer til anskaffelsesprisens nominelle værdi, dvs. den pris, som det selskab, der har erhvervet det finansielle aktiv, har betalt for erhvervelsen. Opførelsen på aktivsiden af den nominelle værdi tillader derfor almindeligvis at give et pålideligt billede af dette forholds betydning for selskabets regnskab.

58. Når aftalen om erhvervelse af aktiverne fastsætter en langfristet ratevis betaling uden renter, er det ikke desto mindre muligt, at den transaktion, hvorved de pågældende aktiver erhverves, selv om den formelt set udgør en enkelt transaktion, i virkeligheden skal anses for en kompleks transaktion bestående af to dele: dels den egentlige erhvervelse af det finansielle aktiv, dels en implicit lånetransaktion²⁸.

59. Hvis dette er tilfældet, kan den nominelle værdi af den pris, der er betalt for erhvervelsen af det finansielle aktiv, i virkeligheden anses for at omfatte to poster: dels den reelle pris for erhvervelsen af det finansielle aktiv – dvs. den reviderede købspris korrigeret for de implicitte renter af lånet – dels et beløb svarende til disse implicitte renter.

60. I en sådan situation er jeg i lighed med Wagram Invest, den belgiske regering, den østrigske regering og Kommissionen af den opfattelse, at en bogføringsmetode, som på den ene side fastsætter, at der på aktivsiden opføres en nettonutidsværdi af den pris, der er betalt for det finansielle aktiv (dvs. den reviderede nominelle værdi korrigeret for de implicitte renter), og på den anden side, at der bogføres et nedslag svarende til de implicitte renter (hvis størrelse svarer til forskellen mellem den nominelle værdi af gælden fra erhvervelsen af det finansielle aktiv og nettonutidsværdien af denne gæld), tillader et pålideligt billede af den økonomiske virkelighed bag den omhandlede komplekse transaktion og således lever op til de krav, der er forbundet med overholdelsen af princippet om et pålideligt billede som fastsat i direktiv 78/660.

61. I et sådant tilfælde er det nemlig nettonutidsværdien af den aftalte pris for erhvervelsen af det finansielle aktiv, og ikke prisens nominelle værdi, der svarer til den faktiske modværdi af anskaffelsen, mens renterne, selv hvis de er implicitte, svarende til størrelsen af nedslaget, udgør en kreditomkostning. I en sådan situation vil opførelse på aktivsiden af den nominelle værdi af den aftalte pris for erhvervelsen af det finansielle aktiv føre til forvanskning af resultatet af den pågældende transaktion og dermed af det samlede godkendte resultat²⁹.

62. Den bogføringsmetode, der er beskrevet i punkt 60 i nærværende forslag til afgørelse, er i øvrigt i overensstemmelse med det forsigtighedsprincip, der er fastsat i artikel 31, stk. 1, litra c), i direktiv 78/660, og som er omhandlet i punkt 47 og 48 i dette forslag til afgørelse. Ved at tage hensyn til de reelle forhold frem for formaliteten³⁰ giver denne metode nemlig anledning til en undervurdering af det omhandlede aktiv³¹ på grundlag af en vurdering, der i henhold til kravet i nævnte princip³² tager højde for samtlige relevante faktorer, navnlig, i den forelæggende sags tilfælde, de finansielle

28 – Den østrigske regering har anvendt udtrykket »skjult lån«.

29 – Jf. i denne retning ligeledes rapport til kongen i kongelig anordning af 6.11.1987 om ændring af kongelig anordning af 8.10. om virksomheders årsregnskaber (*Moniteur belge* af 24.11.1987, s. 17309) angående artikel 27a i kongelig anordning af 8.10.1976, en bestemmelse, der svarer til artikel 67 i den kongelige anordning (af 30.1.2001). Såvel den belgiske regering som Wagram Invest har i deres indlæg henvist til denne rapport.

30 – Kommissionen har i sine indlæg henvist til substansprincippet, der blev indføjet i direktiv 78/660 ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/51/EF af 18.6.2003 om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF, 83/349/EØF, 86/635/EØF og 91/674/EØF om årsregnskaber og konsoliderede regnskaber for visse selskabsformer, banker og andre penge- og finansieringsinstitutter samt forsikringsselskaber (EUT 2003, L 178, s. 16), hvilket ikke finder anvendelse *ratione temporis*, da det er vedtaget efter de faktiske omstændigheder i hovedsagen. Dette princip er ikke desto mindre relevant for bedømmelsen.

31 – Jf. tilsvarende dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 40, første punktum).

32 – Jf. punkt 48 og den deri nævnte retspraksis i nærværende forslag til afgørelse.

omkostninger, selv om sådanne omkostninger, når de er implicite, ikke formelt fremgår af den nominelle værdi af anskaffelsesprisen for det pågældende aktiv. Denne bogføringsmetode tillader således at give selskabets kreditorer en reel og ikke for optimistisk opfattelse af det pågældende selskabs formuesituation.

63. Konklusionen om, at anvendelsen af den pågældende bogføringsmetode er i overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede, modsiges efter min opfattelse på ingen måde af GIMLE-dommen af 3. oktober 2013 (C-322/12, EU:C:2013:632). I denne dom, der indeholder vigtige principielle retningslinjer, drejede spørgsmålet sig nemlig om, hvorvidt det er foreneligt med princippet om et pålideligt billede, at der på aktivsiden opføres et finansielt aktiv med en værdi, der er *højere* end aktivets anskaffelsespris, mens spørgsmålet i den foreliggende sag drejer sig om opførelse på aktivsiden med en værdi, der er *lavere* end den samlede nominelle værdi af den aftalte købspris for det finansielle aktiv.

64. Såvel ovenstående betragtninger som konklusionen om, at anvendelsen af den bogføringsmetode, der er anført i punkt 60 i nærværende forslag til afgørelse, er i overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede, er efter min opfattelse dog udelukkende relevante under forudsætning af, at den transaktion vedrørende erhvervelsen af det finansielle aktiv, for hvilken der er fastsat en langfristet ratevis betaling uden renter, rent faktisk ud fra et økonomisk perspektiv skal anses for en kompleks transaktion bestående dels af den egentlige erhvervelse af det finansielle aktiv, dels af en lånetransaktion, der eventuelt er implicit.

65. Det tilkommer den nationale ret at efterprøve, om dette reelt er tilfældet, idet den i det enkelte tilfælde skal foretage en bedømmelse af såvel de faktiske som de retlige omstændigheder³³, der er specifikke for den konkrete sag, der er indbragt for den.

66. Inden for rammerne af denne bedømmelse kan den nationale ret bl.a. skulle vurdere, om den pågældende transaktion har fundet sted på normale markedsvilkår. Såfremt den aftalte pris for erhvervelsen af det finansielle aktiv var åbenbart lavere eller højere end markedsprisen, kan det nemlig udelukkes, at transaktionen vedrørende erhvervelsen havde form af en kompleks transaktion såsom den, der er omhandlet i punkt 58 i nærværende forslag til afgørelse. Som Kommissionen har anført, kan denne omstændighed vise sig at være relevant i forbindelse med en transaktion, der finder sted mellem nærtstående parter, såsom den, der er omhandlet i tvisten i hovedsagen³⁴.

67. Inden for rammerne af en sådan bedømmelse kan den forelæggende ret ligeledes skulle efterprøve, hvorvidt den implicite lånetransaktion, der følger af fastsættelsen af en langfristet ratevis betaling uden renter, i virkeligheden udgør en transaktion mod vederlag, hvor den herfor aftalte betaling er en naturalydelse, der skal indtægtsføres i de efterfølgende regnskabsår³⁵.

68. På baggrund af det ovenfor anførte skal det første præjudicielle spørgsmål, som den forelæggende ret har indgivet, besvares med, at i tilfælde af et aktieselskabs transaktion vedrørende erhvervelse af et finansielt aktiv, for hvilken der fastsættes en langfristet ratevis betaling af prisen uden renter, er princippet om et pålideligt billede som omhandlet i artikel 2, stk. 3-5, i direktiv 78/660, i lyset af principperne i dette direktivs artikel 31, stk. 1, litra c), og artikel 32, ikke til hinder for anvendelsen af en bogføringsmetode, som fastsætter, at der vedrørende denne erhvervelse opføres et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og at der opføres en anskaffelsespris for det finansielle aktiv på aktivsiden i balancen med fradrag af nævnte nedslag, når den pågældende transaktion vedrørende erhvervelse i virkeligheden skal anses for en

33 – I en sådan bedømmelse kan det være nødvendigt at tage rækkevidden af de nationalretlige bestemmelser eller retspraksis fra de nationale retter i betragtning.

34 – Som det fremgår af punkt 14 i nærværende forslag til afgørelse, har Wagram Invest erhvervet de omhandlede aktier af sin administrator.

35 – Den belgiske regering har i sine indlæg for Domstolen fremlagt forskellige eksempler på denne slags situationer, bl.a. et lån til en kunde som modydelse for et tilsagn om at købe varer, der er fremstillet af långiveren.

kompleks transaktion bestående dels af den egentlige erhvervelse af det finansielle aktiv, dels af en lånetransaktion, selv hvis denne er implicit. Det tilkommer den nationale ret at efterprøve, om dette reelt er tilfældet, idet den i det enkelte tilfælde skal foretage en bedømmelse på grundlag af en undersøgelse af såvel de faktiske som de retlige omstændigheder, der er specifikke for den konkrete sag, der er indbragt for den.

C. Det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål

69. Med det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål, der efter min opfattelse skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret en afklaring med hensyn til forholdet mellem bestemmelserne i artikel 2, stk. 4 og 5, i direktiv 78/660³⁶.

70. Særligt ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om anvendelsen af bestemmelsen i artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660 forudsætter, at en eventuel fremlæggelse af yderligere oplysninger i henhold til samme direktivs artikel 2, stk. 4, ikke gør det muligt at sikre overholdelsen af princippet om et pålideligt billede.

71. For at besvare dette spørgsmål skal der foretages en fortolkning af de to omhandlede bestemmelser med henblik på at efterprøve, om der er en indbyrdes betingethed imellem dem, i den forstand, at den første bestemmelse vil skulle anvendes med forrang frem for den anden.

72. Det bemærkes i denne henseende, at der ifølge Domstolens faste praksis ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af³⁷.

73. Artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660 fastsætter således, at såfremt anvendelsen af bestemmelserne i nævnte direktiv ikke er tilstrækkelig til at give et pålideligt billede, i henhold til samme artikels stk. 3, skal der fremlægges yderligere oplysninger.

74. Det fremgår af ordlyden i denne bestemmelse og af dens placering umiddelbart efter artikel 2, stk. 3, som fastsætter princippet om et pålideligt billede, at den opfylder en supplerende funktion i forhold til bestemmelsen i stk. 3³⁸, idet den pålægger det berørte selskab en forpligtelse til at fremlægge yderligere oplysninger, for så vidt som dette viser sig nødvendigt for, at selskabet kan give et pålideligt billede af sit regnskab.

75. Ifølge Domstolen er eksempelvis et selskab, der på grund af påtagne forpligtelser er sikker på at realisere en betydelig indtægt i medfør af artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660, således forpligtet til ved et fremtidigt salg at fremlægge yderligere oplysninger om dette³⁹.

36 – Inden for rammerne af tvisten i hovedsagen synes besvarelsen af disse spørgsmål kun at være relevant, såfremt den forelæggende ret, efter undersøgelsen i det enkelte tilfælde som omhandlet i besvarelsen af det første præjudicielle spørgsmål, konstaterer, at den anvendte bogføringsmetode ikke er i overensstemmelse med princippet om et pålideligt billede. Det er kun under sådanne omstændigheder, at en eventuel fravigelse af bestemmelserne i direktiv 78/660 kan komme i betragtning. Forelæggelsesafgørelsen angiver dog ikke nærmere, hvilken bestemmelse der vil kunne fraviges.

37 – Jf. bl.a. dom af 7.11.2019, Kanyeba m.fl. (C-349/18 – C-351/18, EU:C:2019:936, præmis 35).

38 – Denne fortolkning bestyrkes af den kendsgerning, at de bestemmelser, der i det nye direktiv 2013/34 svarer til artikel 2, stk. 3 og 4, i direktiv 78/660, nu er samlet i én bestemmelse, nemlig artikel 4, stk. 3.

39 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 41).

76. Hvad derimod angår artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660 bestemmer denne, at hvis det i særlige tilfælde viser sig, at anvendelsen af en bestemmelse i nævnte direktiv vil stride imod den forpligtelse til at give et pålideligt billede af selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat, der er fastsat i samme artikels stk. 3, skal der ske undtagelse fra denne bestemmelse, for at der kan gives et pålideligt billede. En sådan undtagelse skal dog anføres i noterne og skal behørigt begrundes med oplysning om dens indflydelse på selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

77. Ifølge artikel 2, stk. 5, tredje punktum, i direktiv 78/660 tilkommer det medlemsstaterne – og således ikke selskaberne – nærmere at bestemme særtilfældene og fastsætte den hertil svarende undtagelsesordning. Denne bestemmelse har til formål at begrænse selskabernes skønsmargen med hensyn til selv at afgøre, om der foreligger sådanne særtilfælde.

78. Det fremgår således af ordlyden af nævnte stk. 5, at denne bestemmelse omhandler »særtilfælde«, hvor det berørte selskabs anvendelse af en bestemmelse i direktiv 78/660 fører til et resultat, der »strider imod« princippet om et pålideligt billede, således at det viser sig nødvendigt at fravige en sådan bestemmelse, og at det tilkommer medlemsstaterne at bestemme disse særtilfælde og deres ordning.

79. Domstolen har allerede haft lejlighed til at bemærke, at eftersom direktiv 78/660 ikke præciserer, hvorledes »særtilfælde« skal forstås, skal udtrykket fortolkes i lyset af direktivets formål, der er, at de pågældende selskabers årsregnskaber skal give et pålideligt billede af deres aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat⁴⁰.

80. Domstolen har således præciseret, at disse »særtilfælde« er dem, hvor anvendelsen af bestemmelserne i direktiv 78/660 ikke ville give et så pålideligt billede som muligt af det pågældende selskabs reelle økonomiske stilling⁴¹.

81. Ved disse særlige tilfælde bør dog udelukkende forstås meget usædvanlige transaktioner og usædvanlige situationer, og de bør f.eks. ikke knyttes til hele specifikke sektorer⁴².

82. Domstolen har i denne forbindelse præciseret, at den omstændighed, at aktiverne er ansat for lavt i selskabernes regnskaber, ikke i sig selv kan udgøre et »særligt tilfælde« som omhandlet i artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660⁴³.

83. Det fremgår efter min opfattelse af ovenstående gennemgang af de to omhandlede bestemmelser, at intet tyder på, at gennemførelsen af artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660 er betinget af en forudgående anvendelse af den bestemmelse, der er fastsat i samme artikels stk. 4.

84. Selv om bestemmelserne begge har til formål at sikre, at årsregnskabet rent faktisk giver et pålideligt billede af selskabets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat, dækker bestemmelserne forskellige situationer, som ikke er indbyrdes afhængige. De to bestemmelser befinder sig derfor ikke i et indbyrdes afhængighedsforhold.

85. Artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660 supplerer og præciserer indholdet af samme artikels stk. 3 ved at give det pågældende selskab mulighed for at fremlægge yderligere oplysninger, såfremt det er nødvendigt for at overholde princippet om et pålideligt billede.

40 – Jf. dom af 14.9.1999, DE + ES Bauunternehmung (C-275/97, EU:C:1999:406, præmis 31).

41 – Jf. i denne retning og analogt dom af 14.9.1999, DE + ES Bauunternehmung (C-275/97, EU:C:1999:406, præmis 32), hvad angår begrebet »særtilfælde«, der er omhandlet i artikel 31, stk. 2, i direktiv 78/660.

42 – Jf. niende betragtning til direktiv 2013/34, hvilket, som jeg allerede har bemærket, ikke finder anvendelse ratione temporis på de faktiske omstændigheder i tvisten i hovedsagen, men som ikke desto mindre kan give kriterier til fortolkning af de bestemmelser i direktiv 78/660, der svarer til bestemmelserne i direktiv 2013/34.

43 – Dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 38).

86. Artikel 2, stk. 5, i direktiv 78/660 tager derimod højde for muligheden for at fravige anvendelsen af reglerne i direktiv 78/660. Denne bestemmelse henviser i øvrigt på ingen måde til bestemmelsen i nævnte artikels stk. 4.

87. Konstateringen af de to omhandlede bestemmelser selvstændige karakter understøttes efter min opfattelse af den omstændighed, som Kommissionen med rette har fremhævet, at det på ingen måde er udelukket, at de to bestemmelser i visse situationer kan finde anvendelse samtidig. Det kan nemlig forekomme, at mens et selskab er forpligtet til at fremlægge yderligere oplysninger i henhold til artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660 for at give et pålideligt billede af sit regnskab med henblik på at nå det samme mål, er det samtidig nødvendigt at fravige en bestemmelse i det pågældende direktiv i henhold til artikel 2, stk. 5, og dette uafhængigt af de yderligere oplysninger, der fremlægges.

88. I denne forbindelse skal det, som Kommissionen har anført, bemærkes, at som undtagelse fra princippet om, at samtlige bestemmelser i direktiv 78/660 finder anvendelse, skal direktivets artikel 2, stk. 5, anvendes i det enkelte tilfælde på en streng og restriktiv måde. Dette indebærer således, at undtagelsen skal behørigt begrundes, således som det præciseres i bestemmelsens andet punktum, med oplysning om, i hvilken henseende en sådan undtagelse er påkrævet for at sikre, at princippet om et pålideligt billede af selskabets regnskab overholdes.

89. Selv om fremlæggelsen af yderligere oplysninger i henhold til artikel 2, stk. 4, i direktiv 78/660 i denne sammenhæng i visse tilfælde gør det muligt at give et pålideligt billede, uden at det er nødvendigt at gøre brug af undtagelsen til en regel i samme direktiv i henhold til direktivets artikel 2, stk. 5, indebærer en sådan omstændighed på ingen måde, at anvendelsen af den anden bestemmelse i alle tilfælde skal gøres afhængig af anvendelsen af den første bestemmelse.

90. Endelig skal det yderligere bemærkes, at der ikke er noget, der tyder på, at Kongeriget Belgien i den foreliggende sag har gjort brug af den mulighed, der er givet det ved tredje punktum i nævnte stk. 5, for nærmere at bestemme, hvilke særtilfælde der er tale om, og fastsætte den hertil svarende undtagelsesordning⁴⁴.

91. I lyset af det ovenfor anførte skal det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål efter min opfattelse besvares med, at artikel 2, stk. 4 og 5, i direktiv 78/660 skal fortolkes således, at der ikke er nogen indbyrdes betingethed imellem de to bestemmelser, i den forstand, at den i stk. 4 omhandlede bestemmelse nødvendigvis vil skulle anvendes forud for den i stk. 5 omhandlede bestemmelse. Det tilkommer under alle omstændigheder medlemsstaterne, og ikke selskaberne, at bestemme disse »særtilfælde«, hvor det i henhold til samme stk. 5 er muligt at fravige en bestemmelse i direktiv 78/660, samt at fastsætte den tilsvarende undtagelsesordning.

IV. Forslag til afgørelse

92. På baggrund af ovenstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare de af cour d'appel de Mons (appeldomstolen i Mons, Belgien) forelagte spørgsmål som følger:

»1) I tilfælde af et aktieselskabs transaktion vedrørende erhvervelse af et finansielt aktiv, for hvilken der fastsættes en langfristet ratevis betaling af prisen uden renter, er princippet om et pålideligt billede som omhandlet i artikel 2, stk. 3-5, i Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af [artikel 50, stk. 2, litra g), TEUF] om årsregnskaberne for visse selskabsformer, i lyset af principperne i dette direktivs artikel 31, stk. 1, litra c), og artikel 32, ikke til hinder for anvendelsen af en bogføringsmetode, som fastsætter, at der vedrørende denne erhvervelse opføres et nedslag som en udgift i resultatopgørelsen i tilknytning til en gæld på over et år, der ikke er rentebærende, og at der opføres en anskaffelsespris for det finansielle aktiv på aktivsiden i

44 – Jf. i denne henseende ligeledes dom af 3.10.2013, GIMLE (C-322/12, EU:C:2013:632, præmis 41).

balancen med fradrag af nævnte nedslag, når den pågældende transaktion vedrørende erhvervelse i virkeligheden skal anses for en kompleks transaktion bestående dels af den egentlige erhvervelse af det finansielle aktiv, dels af en lånetransaktion, selv hvis denne er implicit. Det tilkommer den nationale ret at efterprøve, om dette reelt er tilfældet, idet den i det enkelte tilfælde skal foretage en bedømmelse på grundlag af en undersøgelse af såvel de faktiske som de retlige omstændigheder, der er specifikke for den konkrete sag, der er indbragt for den.

- 2) Artikel 2, stk. 4 og 5, i fjerde direktiv 78/660 skal fortolkes således, at der ikke er nogen indbyrdes betingethed imellem de to bestemmelser, i den forstand, at den i stk. 4 omhandlede bestemmelse nødvendigvis vil skulle anvendes forud for den i stk. 5 omhandlede bestemmelse. Det tilkommer under alle omstændigheder medlemsstaterne, og således ikke selskaberne, at bestemme disse »særtilfælde«, hvor det i henhold til samme stk. 5 er muligt at fravige en bestemmelse i direktiv 78/660, samt at fastsætte den tilsvarende undtagelsesordning.«